Judecătoria Chișinău (sediul Centru) judecător: Natalia Mămăligă
Dosarul nr. 2rc-114/22
2-21117580-02-2rc-04042023

D E C I Z I E
Colegiul civil, comercial
și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

11 mai 2023 mun. Chișinău

în componenta:
Președintele ședinței, judecător Anatol Pahopol
Judecătorii Ruxanda Pulbere şi Ala Malîi

examinând, în lipsa părților, recursul declarat de avocatul Crîșmari Natalia în interesele ,,Eco Privat,, SRL, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 martie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „*****” împotriva Primăriei orașului Vadul lui Vodă și ÎM „Regia Comunal-Locativă al or. Vadul lui Vodă” privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate în procesul civil, -

c o n s t a t ă :

La 04 august 2021, SRL „*****” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei orașului Vadul lui Vodă și ÎM „Regia Comunal-Locativă al or.Vadul lui Vodă”. Prin cererea de chemare în judecată și cererea de concretizare a pretențiilor a solicitat încasarea, în mod solidar, din contul pârâților în beneficiul său a cheltuielilor de judecată suportate în procesul civil în mărime de 49 586 lei și cheltuielilor de judecată suportate în prezenta cauză (2-5, 133-136).

În motivarea acțiunii a invocat că prin încheierea Judecătoriei Criuleni din 29 martie 2013 a fost pusă pe rol cererea de chemare în judecată depusă la 28 martie 2013 de către Primăria orașului Vadul lui Vodă și ÎM „Regia Comunal-Locativă al or.Vadul lui Vodă” împotriva Primăriei comunei Boșcana raionul Criuleni și SRL „*****” cu privire la anularea dispoziției, contractului de arendă, anularea rezultatelor licitației și restituirea terenului. Cauza civilă nominalizată a fost soluționată de instanțele de judecată, fiind adoptate hotărârile judecătorești după cum urmează: hotărârea Judecătoriei Criuleni nr.2-42/14 din 22 iulie 2014 prin

care a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată, hotărârea Judecătoriei Criuleni din 24 iunie 2015 de admitere a acțiunii civile, decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 de respingere a apelului declarat de Primăria Boșcana raionul Criuleni și de SRL „*****”, încheierea Curții Supreme de Justiție din 25 ianuarie 2017 de amânare a examinării cauzei civile pentru 01 februarie 2017, încheierea Curții Supreme de Justiție din 01 februarie 2017 cu privire la amânarea examinării procesului pentru 22 februarie 2017, încheierea Curții Supreme de Justiție din 22 februarie 2017 de amânare a ședinței de judecată pentru 15 martie 2017, decizia Curții Supreme de Justiție din 05 aprilie 2017 prin care a fost admisă cererea de recurs înaintată de SRL „*****”, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 și hotărârea Judecătoriei Criuleni din 24 iunie 2015, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, încheierea Curții Supreme de Justiție din 07 aprilie 2017 de corectare a erorilor din textul deciziei Curții Supreme de Justiție din 05 aprilie 2017, decizia Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2018 prin care a fost admisă cererea de apel depusă de SRL „*****”, s-a casat hotărârea Judecătoriei Criuleni din 24 iunie 2015, fiind emisă o nouă hotărâre de respingere a cererii de chemare în judecată înaintată de către Primăria orașului Vadul lui Vodă și ÎM „Regia Comunal-Locativă al or.Vadul lui Vodă” împotriva Primăriei comunei Boșcana raionul Criuleni și SRL „*****”, intervenient accesoriu OCT Criuleni, cu privire la anularea dispoziției, contractului de arendă, anularea rezultatelor licitației și restituirea terenului, încheierea Curții Supreme de Justiție din 25 iulie 2018 cu privire la respingerea ca inadmisibil a recursului declarat de către Primăria orașului Vadul lui Vodă, încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2018 de respingere ca inadmisibilă a cererii de revizuire depusă de Consiliul Vadul lui Vodă, încheierea Curții Supreme de Justiție din 27 februarie 2019 de restituire a recursului declarat de către Consiliul Vadul lui Vodă.

A accentuat că din actele judiciare se atestă că examinarea cauzei civile s-a finalizat la 27 februarie 2019, data la care decizia Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2018, a devenit definitivă și irevocabilă. În calitate de pârât în legătură cu examinarea cauzei civile în perioada de la 29 martie 2013 pînă la 27 februarie 2019 a suportat cheltuieli de judecată, ultimele fiind efectuate la 27 februarie 2019 și reprezintă cheltuielile de asistență juridică acordată de către avocatul Crîșmari Natalia. Totodată, a efectuat plăți pentru achitarea taxei de stat pentru depunerea cererilor de apel și recurs în baza ordinului de plată nr.1 din 12 ianuarie 2016 în sumă de 8 965 lei, ordinul de plată nr.16 din 27 octombrie 2016 în sumă de 2 500 lei și ordinul de plată nr.49 din 11 noiembrie 2016 în sumă de 3 421 lei, iar în total 13 889 lei. La fel, pentru efectuarea expertizei judiciare tehnice a terenului a suportat cheltuieli în mărime de 5 200 lei în baza ordinului de plată din 06 octombrie 2016.

A mai menționat că pe parcursul examinării cauzei civile a achitat Cabinetului

Avocatului „Mihail Livovschi” în baza ordinului de plată nr.33 din 18 iunie 2015 suma de 8 000 lei pentru serviciile juridice acordate conform contractului de asistență juridică nr.04 din 18 mai 2015, în baza ordinului de plată nr.48 din 09 august 2016 suma de 2 500 lei pentru serviciile juridice acordate conform contractului de asistență juridică nr.04 din 08 august 2016, în baza ordinului de plată nr.26 din 04 noiembrie 2016 suma de 5 000 lei pentru serviciile juridice acordate conform contractului de asistență juridică nr.11 din 27 octombrie 2016, în baza ordinului de plată nr.46 din 10 noiembrie 2017 suma de 2 500 lei pentru serviciile juridice acordate conform contractului de asistență juridică nr.04 din 08 august 2016, precum și Cabinetului Avocatului „Crîșmari Natalia” în baza ordinului de plată nr.16 din 11 martie 2015 suma de 5 000 lei pentru serviciile juridice acordate conform contractului de asistență juridică nr.2 din 31 ianuarie 2015, în baza ordinului de plată seria DAA nr.02189375 din 03 martie 2017 suma de 3 500 lei pentru serviciile juridice acordate conform contractului de asistență juridică nr.7 din 10 februarie 2017, și în baza ordinului de plată nr.10 din 22 iunie 2017 suma de 4000 lei pentru serviciile juridice acordate conform contractului de asistență juridică nr.19 din 07 iunie 2017, în total suma de 30 500 lei.

Prin notificările expediate în adresa pârâților la 10 iunie 2021 a solicitat pe cale extrajudiciară restituirea cheltuielilor de judecată suportate, însă au fost lăsate fără soluționare. Consideră că prin prisma prevederilor art.94 și 96 din Codul civil, cheltuielile de judecată suportate în cadrul procesului civil, unde pârâții au avut calitatea de reclamanți și au pierdut procesul, urmează a fi încasate în mod solidar din contul acestora, fiind constituite din taxa de stat achitată pentru depunerea cererilor de apel și recurs, cheltuielile legate de achitare serviciilor juridice ce constituie în total suma de 49 589 lei.

La 20 septembrie 2021 reprezentantul pârâtului Primăria orașului Vadul lui Vodă, primarul Onofriiciuc Iurie, a depus prin intermediul cancelariei referință, prin care a solicitat respingerea acțiunii ca fiind depusă tardiv.

În argumentarea cererii a invocat că dreptul reclamantului la acțiune și anume dreptul la compensarea cheltuielilor de judecată a apărut din momentul suportării acestor cheltuieli. Termenul de prescripție a început să curgă la momentul efectuării plății, iar compensarea acestor cheltuieli urma a fi solicitată în cadrul dosarului inițial sau printr-o cerere de chemare în judecată depusă în termen de 3 ani, calculat pentru fiecare plată succesivă, Astfel acțiunea urmează a fi respinsă ca fiind depusă cu expirarea termenului de prescripție.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 martie 2023, au fost admise cererile reprezentanților pârâților Primăria orașului Vadul lui Vodă și ÎM „Regia Comunal-Locativă al or.Vadul lui Vodă” privind ridicarea excepției de tardivitate. S-a respins ca fiind depusă tardiv cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „*****” împotriva Primăriei orașului Vadul lui Vodă și ÎM

„Regia Comunal-Locativă al or.Vadul lui Vodă” privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate în procesul civil în mărime de 49 589 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 20 martie 2023, avocatul Crîșmari Natalia în interesele „Eco Privat„ SRL, a contestat cu recurs încheierea primei instanțe, solicitând casarea integrală a acesteia, cu emiterea unei noi încheieri de respingere a cererilor privind ridicarea excepției de tardivitate ca fiind neîntemeiate, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

În motivarea recursului declarat reprezentantul recurentului a invocat că, instanţa de fond a examinat şi a adoptat hotărâre privind ridicarea excepţiei de tardivitate şi respingerea cererii de chemare în judecată ca tardivă cu încălcarea normelor de drept procesual civil prevăzute de art.186 [1] şi art.186 [2] CPC, în lipsa cererilor privind ridicarea excepţiei de tardivitate depuse de pârâţii Primăria or. Vadul lui Vodă şi Î.M. ” Regia Comunal - locativă or. Vadul lui Vodă”.

Se mai menționează în cererea de recurs, prima instanţă a concluzionat eronat asupra calculului termenului de apărare al reclamantului prin înaintarea acţiunii în judecată împotriva pârâţilor. Or, reclamantul SRL ” Eco- Privat ” a avut calitate de pârât în procesul civil, pus pe rol şi examinat de judecătoria Criuleni numărul dosarului 2-425/13 la cererea Primăriei or. Vadul lui Vodă, Î.M. ” Regia Comunal - Locativă Vadul lui Vodă” înaintată împotriva Primăriei corn. Boşcana r-1 Criuleni, SRL ” Eco- Privat” cu privire la anularea dispoziţiei primăriei, al contractului de arendă, a rezultatelor de licitaţie, restituirea terenului, pusă pe rol prin încheierea din 29.03.2013.

Astfel, procesul civil nominalizat a fost soluţionat de instanţele de judecată de toate nivelurile - fond, apel, recurs, revizuire.

A invocat partea recurentă că, examinarea pricinii civile a început la 28.03.2013 şi s-a finalizat la 27.02.2019 prin adoptarea ultimului act judecătoresc - încheierea Curţii Supreme de Justiţie din 27.02.2019, care au dat temei de a deveni definitivă şi irevocabilă hotărârea pronunţată în fond de instanţa de apel - decizia CA Chişinău din 06.02.2018 cu privire la respingerea pretenţiilor în persoana Primăriei or. Vadul lui Vodă şi Î.M: Regia Comunal - Locativă Vadul lui Vodă.

A mai menționat că, nu este clar cum a fost calculat termenul de prescripţie, or, din circumstanţele de fapt se stabileşte că procesul civil a durat pe perioada de la 29.03.2013 până la 27.02.2019, soluţionat de instanţele de judecată de toate nivelurile - fond, apel, recurs, revizuire şi pe parcursul examinării cauzei civile în instanţele de fond, apel, recurs, revizuire, respectiv reclamantul a suportat cheltuieli judiciare, constituite de achitarea taxelor de stat pentru cererile de apel şi recurs, efectuarea expertizei judiciare şi asistenţă juridică, acordată de avocaţi.

Reprezentantul/intimatei Primăria Vadul lui Vodă-avocat Gluşcenco Eugeniu, au prezentat referința la cererea de recurs, și au solicitat respingerea cererii de

recurs ca fiind neîntemeiat, cu menținerea încheierii instanței de fond.

Studiind materialele dosarului în coroborare cu pretențiile recurentului, motivele de fapt și temeiurile de drept expuse și invocate de acesta în cererea de recurs și cele prezentate de intimat în referința prezentată, în coroborare cu legislația pertinentă cauzei, Colegiul consideră recursul ca fiind neîntemeiat şi care urmează a fi respins din următoarele considerente.

Termenul de declarare a recursului.

Potrivit art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicare acesteia.

Colegiul constată, că recursul declarat de avocatul Crîșmari Natalia în interesele ,,Eco Privat,, SRL, a fost depus la data de 20 martie 2023, iar încheierea contestată a fost pronunțată la 06 martie 2023, astfel, Colegiul constată că recursul este depus în interiorul termenului prevăzut de lege.

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

Conform prevederilor art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă, încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părţi şi de ceilalţi participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul Cod şi de alte Legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului, iar potrivit art. 251 alin. (4) Cod de procedură civilă, încheierea instanţei de judecată privind explicarea hotărârii poate fi atacată cu recurs.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, Curțile de Apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În corespundere cu prevederile art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet de 3 judecători, în baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În corespundere cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea contestată.

În conformitate cu art. 5 alin. (1) şi (2) Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

În conformitate cu art.185 alin. (1) lit. n) Cod de procedură civilă, judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, îndeplineşte următoarele acte: la cerere, soluţionează excepţia de tardivitate a pretenţiilor.

În conformitate cu prevederile art. 186/1 alin. alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripție sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepției, instanța de judecată examinează excepția de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen. Dacă nu se dispune repunerea în termen şi/sau se admite excepția de tardivitate, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs.

Conform art.7 alin.(1), (2), (4) din Codul civil, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desfiinţează efectele deja produse ale unei situaţii juridice stinse sau în curs de realizare. Legea nouă este aplicabilă situaţiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare. În cazul situaţiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura şi întinderea drepturilor şi obligaţiilor părţilor, precum şi orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel. Dispoziţiile legii noi privitoare la termenele de prescripţie atît extinctivă, cît şi achizitivă (uzucapiune) se aplică termenului de prescripţie care a început să curgă înainte de data intrării ei în vigoare şi nu a expirat înainte de acea dată. În acest caz, termenul curs anterior se ia în cont. Începutul, suspendarea şi întreruperea termenului de prescripţie se determină, pentru perioada anterioară intrării în vigoare a legii noi, de legea veche. Dacă termenul de prescripţie prevăzut de legea nouă este mai scurt decît cel prevăzut de legea veche, atunci, începînd cu data intrării în vigoare a legii noi, începe să curgă un nou termen de prescripţie în condiţiile legii noi. În acest caz, termenul curs anterior nu se ia în cont. Dispoziţiile prezentului alineat se aplică şi în cazul în care legea nouă declară prescriptibil extinctiv dreptul la acţiune care conform legii vechi era imprescriptibil extinctiv. În cazul menţionat la alin.(7), dacă termenul de prescripţie prevăzut de legea veche expiră înainte de termenul de prescripţie prevăzut de legea nouă, prescripţia se împlineşte la expirarea termenului stabilit de legea veche.

Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de recurs.

Din materialele cauzei rezultă că, la 28 martie 2013, Primăria orașului Vadul lui Vodă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei Boşcana, raionul Criuleni şi SRL „*****”, intervenient accesoriu O.C.T. Criuleni, cu privire

la anularea contractului de arendă, obligarea O.C.T. Criuleni să înscrie în registrul bunurilor imobile dreptul de folosinţă asupra terenului și obligarea de a nu crea obstacole în folosirea acestui imobil în calitate de gunoişte menajeră.

La 16 iulie 2013, Primăria orașului Vadul lui Vodă şi Î.M. „Regia Comunal Locativă din Vadul lui Vodă" au înaintat cerere de chemare în judecată suplimentară împotriva Primăriei Boşcana raionului Criuleni şi SRL „*****", intervenient accesoriu O.C.T. Criuleni, cu privire la recunoaşterea dreptului de proprietate asupra platformei de deşeuri menajere solide, încuviinţarea înregistrării dreptului de proprietate și compensarea cheltuielilor judiciare.

La 20 februarie 2014, Î.M. „Regia Comunal-Locativă din Vadul lui Vodă" a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului comunal Boşcana şi Primăriei com. Boşcana, raionul Criuleni, intervenient accesoriu SRL „*****", cu privire la anularea actelor administrative.

Prin hotărârea Judecătoriei Criuleni din 22 iulie 2014 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 16 decembrie 2014, a admis recursul şi apelul declarat de Primăria or. Vadul lui Vodă, fiind casată încheierea şi hotărârea din 22 iulie 2014 a Judecătoriei Criuleni, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceiaşi instanţă, într-un alt complet de judecată.

La 12 februarie 2015, Oficiul Teritorial Chişinău al Cancelariei de Stat s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului comunei Boşcana, intervenient accesoriu SRL „*****", solicitând anularea deciziei nr. 07/04 din 3 decembrie 2014 cu privire la privatizarea în baza dreptului de preemţiune a unui teren agricol. Prin încheierea din 5 martie 2015 a Judecătoriei Criuleni, cererile de chemare în judecată au fost conexate într-un singur proces.

La 24 iunie 2015, prin hotărârea Judecătoriei Criuleni, s-a admis acţiunea depusă Primăria oraşului Vadul lui Vodă, Î.M. „Regia Comunal-Locativă din Vadul lui Vodă" şi O.T.C. al Cancelariei de Stat.

Prin decizia din 15 iunie 2016 a Curţii de Apel Chişinău, s-au respins apelurile declarate de Primăria Boşcana, raionul Criuleni şi SRL „*****" şi s-a menţinut hotărârea din 24 iunie 2015 a Judecătoriei Criuleni din 24 iunie 2015.

Curtea Supremă de Justiție, prin decizia din 5 aprilie 2017, a respins recursul Consiliul comunal Boșcana, raionul Criuleni și a admis recursurile depuse de Primăria comunei Boșcana, raionul Criuleni și SRL „*****", a casat decizia din 15 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău și a remis cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 6 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis renunțarea reclamantului Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat la acțiunea înaintată, cu încetarea procesului în această parte.

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 6 februarie 2018, a admis apelurile declarate de Primăria comunei Boșcana și SRL „*****" și a casat hotărârea din 24

iunie 2015 a Judecătoriei Criuleni, fiind pronunțată o nouă hotărâre de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 25 iulie 2018 a Curţii Supreme de Justiţie recursul, declarat de către Primăria or. Vadul lui Vodă a fost considerat inadmisibil.

La 17 octombrie 2018 Consiliul or. Vadul lui Vodă în temeiul art. 449 lit. c) Codul de procedură civilă a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 06 februarie 2018 a Curţii de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 22 noiembrie 2018 a Curţii de Apel Chișinău a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Consiliul or. Vadul lui Vodă împotriva deciziei din 06 februarie 2018 a Curţii de Apel Chișinău.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 27 februarie 2019 a fost restituit recursul declarat de Consiliul orașului Vadul lui Vodă împotriva încheierii din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Astfel, prin acțiunea înaintată împotriva Primăriei orașului Vadul lui Vodă și ÎM „Regia Comunal-Locativă al or.Vadul lui Vodă”, la 04 august 2021, reclamantul SRL „*****” a solicitat încasarea, în mod solidar, din contul pârâților în beneficiul său a cheltuielilor de judecată suportate în procesul civil sus-menționat în mărime de 49 586 lei și cheltuielilor de judecată suportate în prezenta cauză (2-5, 133-136).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 martie 2023, au fost admise cererile reprezentanților pârâților Primăriei orașului Vadul lui Vodă și ÎM „Regia Comunal-Locativă al or.Vadul lui Vodă” privind ridicarea excepției de tardivitate. S-a respins ca fiind depusă tardiv cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „*****” împotriva Primăriei orașului Vadul lui Vodă și ÎM „Regia Comunal-Locativă al or.Vadul lui Vodă” privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate în procesul civil în mărime de 49 589 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 20 martie 2023, avocatul Crîșmari Natalia în interesele ,,Eco Privat,, SRL, a contestat cu recurs încheierea primei instanțe, solicitând casarea integrală a acesteia, cu emiterea unei noi încheieri de respingere a cererilor privind ridicarea excepției de tardivitate ca fiind neîntemeiate, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

Reieșind din circumstanțele speței și din normele legale preciate, Colegiul judiciar constată că instanța de fond corect și întemeiat a concluzionat despre necesitatea admiterii cererii cu privire excepția de tardivitate, or, prevederile art. 186^1 alin. alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, indică expres că cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar

după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripție sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepției, instanța de judecată examinează excepția de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen. Dacă nu se dispune repunerea în termen şi/sau se admite excepția de tardivitate, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs.

În acest sens, Completul consideră oportun de a reitera prevederile art. 267 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la modernizare, în vigoare la momentul apariției raporturilor juridice), care prevede că termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Totodată, potrivit art. 272 alin. (1) din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. Este de menționat că în obligaţiile cu indicarea termenului de executare a obligaţiei termenul de prescripţie începe să curgă la survenirea acestui termen, dacă executarea din partea debitorului nu a urmat.

La caz, Colegiul reține că reieșind din circumstanțele speței menționate mai sus, instanța de fond corect a concluzionat că dreptul la acțiune a reclamantei a început să curgă la 06.02.2018 și s-a finisat la 06.02.2021, or, caracterul definitiv și executoriu, decizia Curții de Apel Chişinău din 06.02.2018, l-a obținut din momentul pronunțării. Iar caracterul irevocabil al acestei decizii a apărut în momentul pronunțării încheierii Curții Supreme de Justiţie din 25.07.2018, cu privire la inadmisibilitatea recursului.

Respectiv, nu pot fi reținute argumentele recurentului prin care se indică că, examinarea pricinii civile a început la 28.03.2013 şi s-a finalizat la 27.02.2019 prin adoptarea ultimului act judecătoresc - încheierea Curţii Supreme de Justiție din 27.02.2019, care au dat temei de a deveni definitivă şi irevocabilă hotărârea pronunţată în fond de instanţa de apel decizia CA Chişinău din - 06.02.2018 cu privire la respingerea pretențiilor în persoana Primăriei or. Vadul lui Vodă şi Î.M: Regia Comunal - Locativă Vadul lui Vodă. Or, potrivit art. 394 din Codul de procedură civilă, decizia instanţei de apel rămîne definitivă în momentul pronunţării şi se execută conform prevederilor prezentului cod şi ale altor legi.

În acest sens, Colegiul consideră oportun de a reitera art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, stabilește că, în cazul în care se constată existenţa unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilităţii recursului.

Astfel, argumentul recurentului că termenul de prescripție urmează a fi calculat din data 27.02.2019, când Curtea Supremă de Justiție a emis încheierea

prin care a fost restituit recursul declarat de Consiliul oraşului Vadul lui Vodă împotriva încheierii Curţii de Apel Chişinău din 22.11.2018 de respingere ca inadmisibilă a cererii de revizuire este neîntemeiat. Or, revizuirea este o cale extraordinară de atac și nu suspendă dreptul recurentului de a înainta o acțiune cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

Astfel, termenul în care recurentul putea înainta o acțiune în vederea încasării cheltuielilor de judecată suportate în procesul civil anterior, a început să curgă la 06.02.2018 și s-a finisat la 06.02.2021.

Totodată, art. 272 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la 2019), stabilește că, termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Corespunzător art. 267 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la 2019), prevede că, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

De asemenea, același termen este stabilit și de prevederile art. 391 alin. (1) din Codul civil (în redacția din 2019), care indică că, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

La caz, Colegiul constată că termenul de prescripție extinctivă a început la 06.02.2018 și a curs neîntrerupt până când s-a finisat la 06.02.2021. Iar acțiunea din 04.08.2021 a fost înaintată după expirarea termenului de prescripție extinctivă.

Argumentele părții recurente cu privire la încălcarea normelor de procedură, și anume faptul că ridicarea excepției de tardivitate a avut loc prin referință și nu printr-o cerere separată, nu pot fi reținute în situația în care, prevederile art. 394 din Codul civil, stabilește expres că, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripția, creditorii persoanei sau oricare altă persoană care are un interes legitim a ridicat excepția de tardivitate conform Codului de procedură civilă.

Mai mult, legea nu instituie o formă specială pentru ridicarea excepției de tardivitate. Unica cerință legală față de excepția de tardivitate, este ridicarea acesteia în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Or, ridicarea excepției de tardivitate poate fi realizată prin referință, cerere separată sau chiar verbal în cadrul ședinței de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare.

La fel nu pot fi reținute argumentele recursului precum că excepția de tardivitate a fost ridicată doar de Primăria or. Vadul lui Vodă, nu și de ÎM „Regia Comunal-Locativă al or. Vadul lui Vodă” și din acest motiv pretențiile față de ÎM „Regia Comunal-Locativă al or. Vadul lui Vodă” urmau a fi examinate, or, Colegiul reține că prin referința depusă de către ÎM „Regia Comunal-Locativă al

or. Vadul lui Vodă", de asemenea a solicitat aplicarea la caz a excepției de tardivitate.

Colegiul reţine, că în circumstanţele speţei, pentru exercitarea dreptului la acțiune în interiorul termenului de prescripție, trebuie să asigure o îmbinare echitabilă a intereselor persoanelor fizice şi juridice, inclusiv dreptul de a fi examinată cauza în mod echitabil. Dreptul la un proces echitabil include respectarea principiului egalității armelor. Aceasta presupune posibilități procesuale egale pentru părțile în proces, indiferent de calitatea lor. Astfel că fiecare parte, atât reclamantul, cât şi pârâtul, trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-şi prezenta cauza, în condiții care să n-o plaseze într-o situație net dezavantajoasă sau mai avantajoasă în raport cu adversarul său. Între părți trebuie să se mențină un echilibru corect.

Conform dispoziţiilor art. 1 alin. (3) Constituţia Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudenţa constantă a Curţii Constituţionale, (hotărârea Curţii Constituţionale nr. 2 din 19.01.1998), una din caracteristicile constituţionale ale statului de drept o constituie obligaţiunea statului, autorităţilor lui publice, instituţiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuţiilor lor stabilite de Constituţie şi Legi.

Dreptul de acces la o instanţă de judecată impune, prin însăşi natura sa, a fi reglementat de către stat, reglementare care poate fi variabilă în timp şi spaţiu, în funcţie de nevoile şi resursele comunităţii şi ale indivizilor (Ashingdane contra Regatului Unit al Marii Britanii).

Instanța subliniază că, sub aspect procesual, accesul liber la justiţie se materializează în prerogativele pe care le implică dreptul la acţiune, ca aptitudine legală ce este recunoscută de ordinea juridică oricărei persoane fizice sau juridice care pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenţei sau inexistenţei unui drept. Legiuitorul poate stabili anumite condiţii privind exercitarea drepturilor civile subiective, nerealizarea cărora poate duce la stingerea acestor drepturi. Asemenea condiţii se referă, inclusiv la limitele temporale de apariţie, exercitare sau apărare a drepturilor civile, numite în dreptul civil „termene". Acestea sunt perioadele de timp, în cadrul cărora titularii drepturilor subiective civile sunt împuterniciţi să-şi realizeze drepturile, nerealizarea acestora fiind sancţionată cu pierderea lor.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în hotărârea societatea cu răspundere limitată „Grafescolo" c. Moldovei din 22 iulie 2014 a constatat violarea art. 6 a Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, notând că rolul termenelor de prescripție este de o importanță majoră atunci când este interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, enunță preeminența dreptului ca patrimoniul comun al Statelor contractante. Curtea a constatat că omisiunea unei instanţe judecătoreşti naţionale

de a motiva neacceptarea unui argument precum că o acţiune a fost tardivă a condus la o încălcare a acestei prevederi.

Ca consecință și în situația anterior descrisă, Colegiul constată că instanța de fond corect și întemeiat a admis cererea privind excepția de tardivitate, corect a stabilit starea de fapt și corect a identificat și aplicat cadrul legal pertinent speței, adoptând o soluție legală în acest sens, iar motivele invocate de recurent în cererea de recurs fiind formale și neîntemeiate, reducându-se doar la critica subiectivă față de concluziile instanței de fond, necesită a fi respinse, cu menținerea actului judecătoresc atacat.

Reieșind din cele expuse și în conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. a) și 428 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de avocatul Crîșmari Natalia în interesele ,,Eco Privat,, SRL.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 martie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „*****” împotriva Primăriei orașului Vadul lui Vodă și ÎM „Regia Comunal-Locativă al or.Vadul lui Vodă” privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate în procesul civil.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței Anatol Pahopol
Judecător

Judecătorii Ruxanda Pulbere

Ala Malîi